

REVISORSEXAMEN

Del II

Maj 2008

© Revisorsnämnden 2008

REVISORSEXAMEN

Allmänt

Datum:	27 maj 2008
Skrivtid:	2 x 4,5 timmar, varav 4,5 timmar för del II
Hjälpmedel:	Alla hjälpmedel är tillåtna förutom kontakt med andra personer (t.ex. via mobiltelefon eller dator)
Krav för godkänt resultat:	75 poäng av 100 utan några särskilda krav på fördelningen av poäng på olika uppgifter

Rekommenderat arbetssätt

Förutsättningarna för godkänt resultat förbättras av ett strukturerat tillvägagångssätt vid genomförandet av provet. Det är av särskild vikt att:

- använda tillräckligt med tid för inläsning av praktikfallen
- fördela tiden utifrån varje uppgifts svårighetsgrad och poängantal
- beakta att frågeställningen kan inrymma många aspekter och ämnesområden

Utformning av svar

Du lämnar alltid dina svar i egenskap av godkänd revisor. Vid avgivande av svar bör du:

- svara på ett strukturerat sätt med tydligt och korrekt språk
- ange motiveringar och hänvisningar samt visa uträkningar
- markera eventuella citat med kursiv stil och ange källa

För det fall någon uppgift är oklar finns möjlighet för provvakten att kontakta provkonstruktören för eventuellt förtydligande.

Bedömning

Bedömningen av svar, som ska lämnas på bifogade svarsblanketter eller utskrifter från PC, sker utifrån en svarsmall. Alternativa svar kan - beroende på motiveringar - också beaktas vid bedömningen.

Svar på varje uppgift - eller deluppgift - bedöms enligt följande princip i exempelvis en fråga omfattande fyra poäng:

Poängsättningen innebär följande:

- 4 p - Bra svar
- 3 p - Tillfredsställande svar
- 2 p - Vissa brister
- 1 p - Stora brister
- 0 p - Uteblivet eller felaktigt svar

Uppgift

Poäng

3. Förenade Arkitekter AB 28

4. Sköna Du AB 22

Lycka till!

3. Förenade Arkitekter AB (28 poäng)

Bakgrund

Förenade Arkitekter AB bildades på 1970-talet och har i början av 2008 700 anställda. Verksamhet bedrivs vid fem kontor i de större svenska städerna. Varje kontor utgör ett separat företag, vart och ett dotterföretag till Förenade Arkitekter AB. Även i moderföretaget Förenade Arkitekter AB bedrivs arkitektverksamhet. De större arkitektuppdragen utförs av moderföretaget. Koncernen har främst inriktat sig på inredning i kontorsfastigheter och offentliga lokaler. Omsättningen för 2007 uppgår till 750 mnkr och årets resultat till 69 mnkr. Företaget har tidigare varit helägt av personalen, men sedan 2005 äger en större brittisk arkitektfirma 70% av aktierna. Resterande 30% ägs av framstående arkitekter i det svenska moderföretaget. Alla dotterföretag är större företag enligt BFN:s gränsvärden. Företaget har tillförlitlig projektredovisning och förmåga att bedöma projektens lönsamhet.

De juridiska enheterna och den svenska koncernen tillämpar BFN:s allmänna råd och har kalenderår som räkenskapsår. I koncernrapporteringen till det brittiska moderföretaget tillämpas IFRS. Redovisning av pågående uppdrag sker på samma sätt i den svenska koncernredovisningen som i rapporteringen till det brittiska moderföretaget. Du är revisor i samtliga företag i den svenska koncernen.

Deluppgift 3.1

Intäkterna består huvudsakligen av konsultarvoden och utlägg relaterade till uppdragen. Koncernen har två typer av uppdrag:

- Uppdrag på löpande räkning. Kunden får betala för det antal timmar som läggs ned.
- Uppdrag till fast pris. Kunden betalar överenskommet pris oavsett nedlagt antal timmar.

Merparten av uppdragen faktureras månadsvis i efterskott, men det förekommer att fakturering sker enligt för uppdraget fastställd plan.

Ekonomichefen efterfrågar hur de olika uppdragstyperna ska redovisas i juridisk person respektive i rapportering till det brittiska moderföretaget.

Uppgift (8p)

Redogör för hur de olika uppdragstyperna ska redovisas

- a. i juridisk person (de svenska företagen vill minimera aktuell skatt)
- b. i rapporteringen till det brittiska moderföretaget.

Bortse från eventuella konsekvenser avseende uppskjuten skatt.

Deluppgift 3.2

Vid ingången av räkenskapsåret 2007 förvärvades samtliga aktier i ett företag i Helsingborg. Efter förvärvet bytte företaget namn till Förenade Arkitekter i Helsingborg.

Marknaden i och kring Helsingborg avseende nyproduktion och ombyggnation av kontor och offentliga lokaler var vid förvärvet mycket gynnsam. Bl.a. planerades att ett helt nytt sjukhus skulle byggas samt att flera befintliga industri- och kontorsområden skulle totalrenoveras. Redan innan förvärvet stod det klart att företaget skulle få merparten av inredningsarbetena avseende dessa projekt. Några avtal var dock ännu inte skrivna.

Under sommaren 2007 togs plötsligt ett politiskt beslut som innebar att det planerade nya sjukhuset skulle ligga i Lund istället för i Helsingborg. Som en följd av detta beslöts att ett arkitektkontor med lokal förankring i Lund skulle få arkitektuppdraget istället.

Köpeskillingen för företaget, 15 mnkr, baserades på resultatprognoser för åren 2007 – 2011.

Vid Förenade Arkitekter AB:s halvårsbokslut per 2007-06-30 togs frågan upp om värdet på aktierna i dotterföretaget i Helsingborg borde skrivas ned. Detta med anledning av att resultatutvecklingen i dotterföretaget för de närmaste tre åren nu verkar bli sämre än tidigare beräknat på grund av att sjukhusjobbet gick förlorat. Ekonomichefen uppräftar då en beräkning av återvinningsvärdet enligt nedan:

År	Resultat före finansnetto (tkr)	Nuvärde (disk.ränta 10 %)
2007	2 000	$2\,000 \times 0,91 = 1\,820$
2008	3 000	$3\,000 \times 0,83 = 2\,490$
2009	3 000	$3\,000 \times 0,75 = 2\,250$
2010	5 000	$5\,000 \times 0,68 = 3\,400$
2011	<u>5 000</u>	$5\,000 \times 0,62 = \underline{3\,100}$
Summa	18 000	13 060

De i beräkningen använda resultatprognoserna för perioden 2007 - 2009 har, jämfört med den ursprungliga beräkningen som låg till grund för köpeskillingen, reviderats vad gäller det uteblivna sjukhusjobbet. Dessutom har de beräknade resultaten för åren 2010-2011 höjts jämfört med den ursprungliga beräkningen på grund av en planerad investering i ett nytt CAD/CAM-program under 2009. Denna investering beräknas öka effektiviteten väsentligt med ökade vinster som följd.

Ekonomichefen planerar utifrån sin beräkning av återvinningsvärdet att skriva ned värdet i moderföretagets halvårsbokslut på aktierna i Förenade Arkitekter i Helsingborg AB till 13 060 tkr i halvårsbokslutet. Först vill han dock att du ska granska hans beräkning.

Uppgift (8p)

Granska ekonomichefens beräkning av återvinningsvärdet och kommentera eventuella brister. Utgå från att den använda diskonteringsräntan är korrekt. Bortse från räntebärande tillgångar och skulder. Ditt svar behöver inte innehålla några beräkningar.

Delppgift 3.3

Företagets årsredovisning med koncernredovisning är nu klar. Du ska i april 2008 avlämna din revisionsberättelse för Förenade Arkitekter AB. Ditt väsentlighetskriterium i koncernen är 3 mnkr i resultateffekt. Efter avslutad revision kvarstår följande frågeställningar:

- Företaget har som policy att lämna lån till anställda för inköp av bil. En anställd i moderföretaget som för tre år sedan tog ett sådant billån, har under 2007 blivit delägare. Per 2007-12-31 uppgår lånet till 150 tkr.
- I koncernbokslutet redovisas alla fastpris-uppdrag enligt huvudregeln, d v s successiv vinstavräkning, innebärande att uppdragen värderas till försäljningspris baserat på färdigställandegraden. I moderföretaget tillämpas alternativregeln. Vid granskning har noterats att ett stort projekt har felkalkylerats innebärande att färdigställandegraden är lägre än beräknat, varför intäkterna i koncernbokslutet har överskattats med 4 mnkr. Projektet beräknas dock fortfarande ge ett överskott.
- Förenade Arkitekter AB:s tidigare VD slutade i februari 2008. Ny VD tillträdde i mars 2008 och då han gått igenom gällande avtal har han påträffat ett hyresavtal för en av koncernens kontorslokaler. Avtalet är tecknat under 2007 med ett mindre fastighetsföretag och har en löptid på 15 år. Hyresnivå och indexklausuler bedöms av den nye VD:n som oskäligen vilket din granskning bekräftar. Gjorda efterforskningar visar att hyresavtalet är tecknat utan att styrelsen informerats. Enligt såväl då som nu gällande VD-instruktion ska alla hyresavtal godkännas av styrelsen. Företagets VD ingår ej i styrelsen.

Uppgift (12p)

Redogör för dina ställningstaganden inför upprättandet av revisionsberättelse och utforma ett förslag till revisionsberättelse för företaget.

4. Sköna Du AB (22 poäng)

Bakgrund

Du är revisor i Sköna Du AB som är ett företag som säljer skönhetsprodukter. Försäljningen sker på kredit genom brev- och telefonbeställning ur en katalog som kommer ut två gånger per år. Anna Andersson startade företaget för ca tre år sedan och är ensam ägare. Företaget har hittills redovisat positiva resultat och Anna har kunnat försörja sig på den lön och utdelning hon tagit ut från företaget. Omsättningen uppgår till ca 20 mnkr per år.

Företaget tillämpar BFN:s allmänna råd och har kalenderår som räkenskapsår.

Deluppgift 4.1

Företagets kundreskontra består av ett stort antal kunder, var och en med relativt små fordringsbelopp. I varje årsbokslut görs en reservering för osäkra kundfordringar. Reserveringen görs med en procentsats av årets försäljning. Den procentsats som används är årets faktiska kundförluster i förhållande till årets försäljning. För 2007 uppgår denna procentsats till 1,4%. För 2006 var motsvarande procentsats 1,1% och för 2005 1,2%.

Uppgift (6p)

- a. Är företagets redovisning av osäkra kundfordringar förenlig med god redovisningssed?
- b. Hur ska reserveringen för osäkra kundfordringar hanteras i företagets skatteberäkning och inkomstdeklaration?

Deluppgift 4.2

Företagets styrelse har tidigare bestått av ägaren Anna och hennes syster. Eftersom systern har flyttat utomlands, har hon avgått ur styrelsen och Anna är ensam styrelseledamot. Anna vill helst inte ha någon ersättare efter systern i styrelsen, utan skulle vilja vara ensam styrelseledamot i företaget. Hon har förstått att det enligt aktiebolagslagen går bra och har med anledning av detta några frågor till dig:

- a. Måste jag ha någon suppleant i styrelsen?
- b. Måste jag utfärda kallelse till årsstämma/bolagsstämma?
- c. Kan jag ta ut årets utdelning innan årsstämman har hållits? Det finns inga balanserade vinstmedel sedan tidigare år.
- d. Kan jag slänga arbetsordningen för styrelsen?

Uppgift (8p)

Vad svarar du Anna på hennes frågor?

Delppgift 4.3

Under hösten 2007 har försäljningen minskat och resultatet försämrats som en följd av hårdare konkurrens. I samband med upprättande av årsbokslutet per 2007-12-31 visar det sig att resultatet är så svagt att mer än hälften av aktiekapitalet är förbrukat. Anna har därför bokat in ett aktieägartillskott på 75 tkr per 2007-12-31 som bokförts som fordran på ägaren. Tillskottet innebär att aktiekapitalet är intakt.

Din medarbetare på revisionsuppdraget uppmärksammar dig på detta låneförhållande med hänsyn till aktiebolagslagens låneförbudsregler.

Uppgift (4p)

Din medarbetare frågar dig om fordran omfattas av låneförbudsreglerna och hur han ska gå vidare med sin granskning av denna fordran. Vad svarar du?

Deluppgift 4.4

Mot bakgrund av den försämrade lönsamheten i företaget har Anna bestämt sig för att se över alla kostnader i företaget för att i möjligaste mån sänka dem. En av åtgärderna har varit att ta in offerter på revisionen. En konkurrent till din byrå har lämnat ett lägre anbud än ditt och Anna har därför bestämt sig för att byta revisor.

Uppgift (4p)

Vilka åtgärder behöver du som avgående revisor vidta om detta revisorsbyte sker på årsstämma två år efter att du blivit vald till revisor i företaget? Gör det någon skillnad om bytet sker på extra stämma efter räkenskapsårets utgång, men innan bokslutsrevisionen har påbörjats?